

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Késziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt $\frac{1}{2}$, 6 frt $\frac{1}{4}$, 6 frt $\frac{1}{4}$, 6 frt
3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, $\frac{1}{2}$ évre 7 frt.
 $\frac{1}{4}$ évre 8 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden
következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi
egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A győzelem útján.

— Fővárosi levél. —

Budapest, október 11.

(y.) A beavatott politikai körök előre megmondták egész körülményesen és hátróztatva, hogy mikép fog fejlődni a még hátralevő egyházpolitikai javaslatoknak letárgyalása a főrendiházban és ezen fejtegetések e helyen is visszhangot találtak. Az eredmények megmutatták, hogy minden egyes részlet csakugyan úgy következett be. A kik az első két napon egyrészt teljesen leverten, másrészt pedig ujongva fogadták azon két törvényjavaslatnak leszavaztatását, a melyek tényleg a szabadelvű eszméknek a mai haladás és műveltség jellegzetes vallását viselik magukon, egyaránt csalódtak és félreértették a helyzetet.

Az ultramontán ellenzék azt hitte, már legyürte az egész egyházpolitikai aktiót, s a mi rájuk nézve a legfőbb, az annyira gyűlölt *Wekerlét*, szabadelvű rendszerével, szabadságszerető elveivel, pártjának egy része pedig csüggedve nézett a jövő napok elé, attól tartva, hogy most már minden elveszett s nem fog sikerülni helyreütni a csorbát. Pedig a legrövidebb idő alatt teljesen megváltozott a helyzet.

A vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslat ép úgy, mint a zsidók recepcziójáról szóló előterjesztés tényleg csak azért bukott el, mert a protestáns püspökök váratlan duzzogása mellett az az antiszemitizmus játszott bele, a melyet

vége, mi tagadás benne, a mi társadalmunk, különösen a legmagasabb körökben nem tud olyan hamar levetkőztetni, ha az ellenkezőjét állítja is, mint *Szécheny Antal* gróf tette. Ha lehet egyet a zsidón ütni, a nélkül, hogy avval valami nagyobb veszély járna, miért ne töltsek ebben kedvüket — gondolták azok — a kik vagy ellene szavaztak a javaslatoknak, vagy révedezve eltűntek valahol az ülésterem előcsarnokában. De éppen azért annál nagyobb az a győzelem, a melyet a kormány javaslataival tegnap és tegnapelőtt kivivott. Már a *gyermekesek vallásáról* szóló javaslat egyes intézkedései tulajdonképen arra vallanak, hogy a törvényhozás tényleg megszavazta a vallás szabad gyakorlatának elvét, miután ebben a javaslatban nincs semmiféle megszorítás arra nézve, hogy minő vallásuk lehetnek a szülők, a kik megállapodnak a gyermekek vallására vonatkozólag, sőt ezen törvényjavaslat, azaz immár kétségtelenül törvénynek tekintendő szöveg, egyenesen kimondja, hogy pl. vegyes házasságban a szülők megegyezhetnek abban, hogy összes gyermekeik a zsidó vallásban neveltetnek. Erre nemcsak hogy rászavazott a főrendiház ultramontán ellenzéke, hanem egyenesen követelte ezt az intézkedést.

Persze odáig nem mertek menni, hogy a zsidókat ebből kirekesszék és követelték úgy, hogy a házasság előtt köteendő meg ez az egyezmény és akkor köteendő az egész házasság idejére. Hát van-e ennél furcsább dolog? A főpapok rászavaz-

nak arra, hogy pl. egy katolikus férj, mondjuk pl. egy elszegényedett gróf elvesz egy zsidó nőt, mondjuk, egy nagyon gazdag földbirtokosnak a leányát és akkor a menyasszony kedvéért rááll arra, hogy az összes gyermekek zsidó vallásban neveltesse. Ezt az intézkedést elfogadja az ultramontán ellenzék szó nélkül, de azt, hogy valaki kivételes esetben áttérhessen a zsidó vallásra — hiszen úgy is, ugyan hány ily eset fordulna elő Magyarországon? — ezt nem fogadja el. Ilyen anomaliákra vezet a tulhajtott ellenzékieskedés.

No de most már mindegy. Az egész akció a legfényesebb eredménnyel és a kormány és a szabadelvűpárt diadalával végződött. A polgári házasságról, a gyermekek vallásáról és az állami anyakönyvekről szóló és már elfogadott három törvényjavaslat, mihelyt a képviselőház azon néhány lényegtelen változtatáshoz hozzájárul, a melyeket a főrendiház a *gyermekesek vallásáról* szóló javaslaton tett, mind a három javaslat azonnal, tehát még e hó folyamán, felterjesztetik a Felsőházhoz szentesítés alá s nincs is semmi kétség, hogy e szentesítést azonnal meg is nyeri. Időközben visszaküldi a képviselőház változatlanul a vallás szabad gyakorlatáról s a zsidó recepczióról szóló törvényjavaslatokat a főrendiházhoz s itt már azután egészen közömbös, hogy akár november hóban, akár december hóban tárgyalja-e a főrendiház a javaslatokat. Azok szoros összefüggésben nincsenek a polgári házasság-

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Antik romok visszhangjai.

II.

Graecia.

The isles of Greece, the isles of Greece!
Where burning Sappho loved and sung,
... and pass'd away — is this the whole?
A schoolboy's tale, the wonder of an hour!
Byron.

Görög világ, görög világ!
A nap legfényesebb aranyát,
Ifjú tüzeit hullatta rád.

A messze múltban úgy ragyog
Aranyban úszó alakod,
Mint álomkép, mely elhagyott.

Mint álomkép, mely hirtelen
Kék ég alatt, kék tengeren
El-eltűnik, meg-megjelen.

S eloszlik a tenger köde,
Kimosolyog Homér ege,
A nap rózsákkal hinti be.

S a tenger kék hullámiból,
Egy hang sóhajt a hab alól
Is Sappho újra sír, dalol.

És Tyrtaeusz is énekel,
S bár sok há fia esik el,
Görögön újra ünnepel.

Görög szabadság! szép napod
De sok vértől pirosodott,
De drága volt diadalod!

... Rivalg a nép a versenyért,
Fut az athléta, most beér...
Mosolyg felé már a babér.

... S a nép ámul theátrumán,
Hogy zeng a színlész ajakán
A kolonoszi csalogány.

... És térdre omlik a világ,
Csodálja Milo Vénuszát,
Rajt Phoebosz arany sugarát.

S hátrább a nyájias istenek
A földi vágyak közepett
Édes csók közt enyelgenek.

Te isteni görög világ,
Isten veled, a nap te rád,
Hullatta legszebb sugarát.

Pekry Károly.

Hazugság.

— Gotthard Kurland. —

Gyötör a kétely. Nincs semmi bizonyítékom ellene, egy árva jeleske sem, mely gyanumat igazolná és mégis, — mégis ökölbe rándul a kezem, ha látom ezt az embert s mikor magához öleli nővérem szép szőke fejét, — szeretnék odarohanni és kiragadni karjaiból ezt a szerencsétlen asszonyt, a ki vak bizalmával, szerelme egész rajongásával függ ezen a térfén.

Tehát bizonyos. A szörnyű gyanu most már boldogtalan bizonyossággá változott. Elhatároztam, hogy rálések.

Nyomon követem egész nap. Olykor szinte elrejtettem magamat, — de nővérem jutott eszembe, ez az angyali jósága, boldogtalan asszony, a kinek határtalan önfeláldozását és szerelmét rut árulással fizeti meg ez az ember, — és ez a gondolat kitartásra tüzelt.

Bizonyosat kellett tudnom.

Ime tudok.

Szegény jó hugom.

Mikor megkérdeztem tőle, hogyan bánik vele férje, egy boldog ember mohóságával ugrott a nyakamba.

— Oh Róbert derék, nagyon derék ember. Vannak csekély hibái, — ugyan kinek nincsenek ilyenek, — de különben valóságos mintaférj. Igazán boldognak, nagyon boldognak érzem magamat mellette. O nékem az egész világ.

... A hivatalos órák leteltével magára

gal; tény, hogy e két javaslat is meg lesz szavazva és pedig aránylag nagy többséggel. Addig is hozzá foghat a törvényhozás végre a közigazgatási reformnak megalkotásához és ez lesz az országra a legnagyobb áldás.

BELFÖLD.

Az egyházipolitikai reformjavaslatok. Az állami anyakönyvvezetést szabályozó törvényjavaslat változatlan elfogadásával egyelőre befejezték a főrendek az egyházipolitikai javaslatoknak tárgyalását. Pihenésük azonban nem fog sokáig tartani, amennyiben a képviselőház jövő szeptember 12-én, legkésőbb csütörtökön ismét vissza fogja küldeni hozzájuk a vallásszabadsággyakorlásáról szóló javaslatot. A többi egyházipolitikai előterjesztésre vonatkozó főrendi üzenetek bejelentése céljából a képviselőház legközelebb rövid ülést fog tartani. Ezen üzenetek közül az izraelita vallás és a gyermekek vallását illetően is napirendre kerülnek a jövő hét végén a képviselőházban. Az állami anyakönyvvezetési törvényjavaslat pusztán bejelentés tárgyát fogja képezni, avval a megjegyzéssel, hogy a két ház közt teljes léven az egyetértés a javaslatra nézve, az szentesítés alá terjesztetik.

Zichy, Román Miron és a hercegprímás. A „N. Fr. Pr.“ tegnapi száma hosszú távirati tudósítást közöl a magyar politikai helyzetről, mely a többi között a következő pikáns részt is tartalmazza:

„A klerikális főurak törzskara taktikai előnyomulását titokban tartotta az utolsó pillanatig. Még a püspököket sem tartották mindig méltóknak arra, hogy a titokba beavattassanak. A román metropolita, ki Zichy Nándor és Esterházy Miklós Móricz grófok politikai stratégiájában a legfontosabb szerepek egyikét játszotta, gyakran jobban volt beavatva, mint a hercegprímás, ki az ország első egyházfejedeleme ugyan, egyszer sem azonban jó magyar hazafi.”

Szavazások után.

(A király óhaja. — Bankárok és főrendek.)

Egy magyarországi politikai egyéniség, kitől a „Wiener Tagblatt“ az egyházipolitikai kampagne alatt sok érdekes hírt közölt, e lap tegnap esti számában a mai politikai helyzetről a következő érdekes tudósítást adja: „Kétséget sem szenved, hogy a főrendi-

ház magatartásában beállott változás azon nyilatkozatokra vezethető vissza, melyeket ő Felsőháza a legutóbbi budavári cercle alkalmával tett.

Ismeretes, hogy a király azon főrendek előtt, kik az ultramontán párt előharcosai közé tartoznak, ép oly félremagyarázhatlanul, mint leplezetlenül kifejezést adott azon nézetének, hogy most, midőn a polgári házasságról szóló törvényjavaslatot a főrendiház már ugy is elfogadta, valóban itt volna az ideje, hogy az egyházipolitikai viszálynak valahára véget vessenek s a drága időt ne fecséreljék továbbra is ezzel.

Az uralkodó az illető főrendek előtt a legnagyobb súlyt a közeli közigazgatási reformra helyezte, melyet csak hátráltat az egyházipolitikai huzavona.

A királynak ezen nyilatkozatai már hétfőn ismeretesek voltak s midőn kedden, a főrendiház ülésén megjelent Nopcsa báró, Erzsébet királyné főudvarmestere s következően a liberális párttal szavazott, ezt a gyűlés csak a korona azon óhajlásának megerősítése gyanánt vette, hogy az egyházipolitikai kérdéseket szeretné már egyszer megoldva látni.

Igy történt aztán, hogy a gyermekek válásáról szóló törvényjavaslatot a főrendiház egyszerre 25 szótöbbséggel elfogadta, míg egy nappal előbb még, majdnem ekkora többséggel vetették el a zsidók recepciójáról szóló javaslatot.

Sokat és sokféleképen glosszálják a zsidó recepció fölött megejtett szavazást. Magyarországon is vannak olyanok, a kik azt állítják, hogy a bankok kizárólag a zsidók kezében vannak. Nos, erre nézve rendkívül jellemző az a tény, hogy a hitelbankelnöke Andrássy Aladár gróf, a hitelbank igazgatója gróf Zichy Nándor, sőt ugyanezen bank vezérigazgatója Pallavicini örgróf, mindhárman a zsidók recepciója ellen szavaztak. Ezek az urak ellene vannak a zsidó vallás recepciójának, a jelentékeny tantiemek és fizetések recepciója dolgában azonban már sokkal gyakorlatibb szellemnek hódolnak. Mondják, hogy a praktikus főrendű urak egyike a következő szavakkal vigasztalgatta a zsidó-recepció elbuktatása után egy „szeretett és nagyrabecsült“ izraelita polgártársát:

— Mit panaszkodik ön kedves barátom! A keresztény embernek tiltva van a zsidó val-

lásra áttérni, míg a zsidó kedve szerint lehet keresztényenyé. A zsidóknak tehát nagyobb jogaik vannak, mint a keresztényeknek, — mert ők változtathatják a vallásukat, míg mi ezt nem tehetjük.

A mit erre azután a „szeretett és nagyrabecsült“ polgártárs válaszolt, az épenséggel nem alkalmas a nyilvánosság elé hozatalra. Az egyházipolitikai reformtörvények keresztültvitelével valamivel elhuzódik, de meg nem akadályoztatik — és az állami anyakönyvvezetéről szóló törvényjavaslatok megszavazása után — a mi mára várható, a kormány bizonyára minél előbb együttesen fogja a polgári házasság-, az anyakönyvvezetés- és a gyermekek válásáról szóló törvényeket szentesítés végett a korona elé terjeszteni.

KÜLFÖLD.

A beteg csár. A „Kölnische Ztg.“ megerősíti azt a hírt, hogy Leyden tanár elkeséri a czárt Corfuba. A pétervári társaság köreiből elvannak kérészülve a legrosszabbra. Az orosz trónörökös a napokban Mihály nagyherceggel együtt visszatér Pétervárra és elnököl fog az államtanácsban. — A czárevics tényleg átveszi a régensséget, habár a régens címet viselni nem fogja is. A hadseregbe vonatkozó összes jelentéseket már most is a trónörökösnek kézbesítik. Leyden azt állítja, hogy a csár betegsége kezdete már legalább is két év előttől datálódik és az esetben, ha korábban hozzáfognak, sokkal kedvezőbb eredményeket mutatott volna föl a gyógykezelés.

Garantírozatlan hírek magas körökből. Londonban tartja magát a hír, hogy ha az Orleansok levetették a mély gyászt, Helén hercegnő jegyet vált egy főherceggel, még pedig estei Ferencz Ferdinánd főherceggel. Londoni lapok megcáfolják azt a hírt, hogy Helén hercegnő titkos jegyese volt az elhunyt clarencei hercegnek és hogy csak valószínű akadályok gátolták az egybekelését.

Hiuság, asszony a neved.

— Keleti történet. —

A hatalmas Ahmed bég pasa tartományában történt.

Az érdemekben megöszült Kadi hű tanítványaitól körülveve többszázados koránjából magyarázta a közelgő Rhamosan ünnep eredetét és okát.

— Ibrahim, a boldogult Muhasem ulema fia és ennek nővére óhajtana veled beszélni uram! — jelenté a szolgálta.

ölté köpenyét, szemébe huzta a kalapját a minta férj és gyors léptekkel indult meg a külváros felé vezető úton.

Esős, ködös idő volt, — a homály egyre sűrűbb lett, vigyáznom kellett, hogy el ne téveszsem szem elől.

A város végén kezdődő fasornál megállt és vizsgálódva tekintett szerte.

Egy bokor mögé húzódtam.

Azután újból előre mentünk.

A fasor közepe táján egyszerre egy karosu, fiatal nő sietett szembe velünk.

En megálltam. Azt hitték, egy árva lélek sem jár kívülük a fasorban.

Róbert kiterjeszté karjait, és egy hoszu, forró, utálatos, bűnös ölelésben egyesültek, — mig bennem elállott a szivverés.

Es azután ott haladtak előttem, édes gügyögő, becéző szavakat suttozva egymás fülebe, — majd betértek egy kised házacskába, mely puha fészke volt galád szerelmüknek.

A tehetetlen düh könnyei végigcsorogtak arcomon.

Sokáig csatangoltam, hogy némileg urrá legyek izgatottságom, mig végre azután elmentem nővéremhez.

Már vártak rám a vacsorával.

Róbert ott ült az asztalfőn, — ölében tartva a kis Dodit, kinek szőszke fejecskeje odatapadt atyja erős melléhez. Nővérem férje vállán tartá kezét; — ugy nézett ki ez a hármas csoportozat, mint a boldogság eleven jelképe.

Összeharapdáltam az ajkamat és egész testemben reszkettem a méltatlankodástól. Mi-

esoda hipokrizis, micsoda gaz hazugság ez az egész.

Róbert szívélyesen nyujtá kezét, — mintha észre sem vettem volna.

— Nos mi bajod van? Miért ily későn! Már aggódtunk miattad.

Hugomhoz fordultam, — nem voltam képes szembe nézni ezzel az emberrel.

— Bocsáss meg, édesem, — hogy késtem. A fejem fájt és sétáltam kisé a szabadban.

— Sétáltál — kérdé Róbert, — ebben a kellemetlen időben?

— Igen, sétáltam.

— Es vajjon merre?

— A fasorban járkáltam. Ott nem zavarják az embert. Sőt inkább talán én zavartam egy boldog párocskát az együttlét édes perczeiben.

Csrr!

Róbert kiejté kezéből a villát. Halálra sápadtan, villogó szemmel meredt reám. Igyekeztem olyan nyugodt maradni, mint egy szobor.

Nővérem rémülten ugrott fel.

— Mi bajod Róbert! — Az istenért mi bajod!

A férj zavartan dadogta:

— Egy kis szédülés volt, édesem, — de már elmúlt. Egy kis szédülés, egyéb semmi.

Fojtogat ez a titok.

Mindent meg kell vallanom nővéremnek, különben megfulladok bele.

Hugom éppen egy könyvet tartott kezében és gondolkodott.

Megfogtam puha kezét és gyöngéden kérdeztem:

— Miről gondolkozik az én kis hugocsám olyan mélyen?

— Hát csak arról, barátom, micsoda rettenetes tanokat hirdetnek ezek a mi modern írónk. Ime az egyik azt állítja, hogy a hazugság bizonyos körülmények között morális dolog. Ezt a csudálatos tant a következő mese keretében fejti ki. Egy duggazdag, de meglelt koru ember fiatal és szegény leányt vett feleségül. A fiatal asszony megcsalta az urát, még pedig oly kevéssé tartotta titokban viszonyait, hogy azokról a férj kivételével mindenki tudott. Így éltek, az egyik élvezve, a másik bizva — boldogan. Egyszerre azonban a férj legjobb barátja, ugy érezte, hogy neki kötelessége felfedni a férj előtt gyalázatát. Megcselekedte ezt — és másnap boldogtalan férjet átlőtt halántékkal, halva találtak dolgozó szobájában. Es most az író a szerencsétlen jó barátira támad — pedig ez igazán csak kötelességét teljesítette. Mert hiszen boldogság-e az, a mi csaláson alapul, amit a legcsekélyebb fuvalom is romba dönthet? Hát boldogság ez, mondd.

Es én nem tudok szólni.

Egy hazugság sulya nyomja óriási erővel lelkemet; — de e hazugságon alapul mindazok boldogsága, a kiket szeretek.

... Es én hazudom tovább.

— Vezessd elő őket!
 — Salem Alejkum Effendi!
 — Alejkum Selam! — felelé a Kádi.
 — A te bölcs itéletedet jöttünk, én és nővérem, Fatima, kikérni, miután nem tudunk barátságosan megegyezni. Boldogult atyánk még gyermek koromban, a messze keletről, dicső prófétánk sirja látogatása alkalmából ritka értékű gyöngyfüzért hozott, melyet már akkor nekem ajándékozott. Most, hogy Hafiz aga leányát nőül akarom venni, és e füzérral meg akarom ajándékozni, féltékeny nővérem a füzért közös hagyatéknak tekintve annak felére igényt tart. Itélj most már oh Kádi!

— Fatima! szólott a Kádi — igaz-e az amit bátyád mondott?

— A mit Ibrahim elmondott, minden igaz, csupán az nem, hogy a gyöngyfüzér kizárólag az ő tulajdonát képezi. Boldogult atyánk mindkettőnkre hagyta azt!

— Ugy fogadd el a gyöngyök értékének felét, Fatima.

— Nem. Minden egyes gyöngynek a felét kérem, mert jogosan megillet, Kádi!

— Látom — szólott a Kádi, egyezkedni nem tudunk. Tehát az ítélet kihirdetése előtt rendes jegyzőkönyvet veszünk föl az ügyről. Hafiz írj! Hány éves vagy, Fatima?

Az asszony nem felelt.

— Hány éves vagy, Fatima? szólj! — Kérdi már erősebben a Kádi!

Az asszony csak néma maradt.

— Felelj kérdésemre, Fatima!

— Huszonkettő, oh Kádi.

— Elmehekett! Ibrahim, tied a füzér. Boldogult atyátok 25 év óta pihen Allah árnyékában és így, te Fatima, még a világon se voltál, mikor atyád azt a gyöngyöt hozta, hát nem is adhatta neked.

SELIM.

IDŐJÁRÁS.

Légnymás: reggel 7 órakor 765.5 milliméter. délután 2 órakor 765.6 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 12.4, délután 2 órakor C° + 15.0. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 1, délután 2 órakor D. 1. Felhőzet: reggel borult, délután többnyire borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 1 milliméter.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 12. —

Változó felhőzet. — Enyhe. — Jelentékeny csapadék nélkül.

HIREK.

Október 12. Péntek. Róm. kath. naptár: Miksa. — Protestáns naptár: Miksa. — Görög-keleti naptár (szep-tember 30.): Gergely. — A nap két 5 óra 59 perczkor, nyugszik 5 óra 1 perczkor.

Szabadságharcok emléktárgyak országos muzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. B e m e n e t díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Poigáriskola, földszint.

Október 12. Aradmegye közigazgatási bizottságának ülése, délelőtt 9 órakor.

Október 14. Az aradi gazdasági egyesület rendes évi közgyűlése délután 1/3 órakor (Kereskedelmi és iparkamara.)

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1894. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
<i>Budapest felé indul:</i>		<i>Budapest felé érkezik:</i>	
Nagyvárad reggel	5.18	Vr. Csabáról reggel	9.10
Nagyvárad d. u.	3.56	Nagyvárad este	8.42
Gyorsvonat reggel	8.20	Személyvonat reggel	6.10
Személyvonat d. e.	11.30	Személyvonat d. u.	3.55
Személyvonat este	9.45	Gyorsvonat este	6.55
<i>Erdély felé:</i>		<i>Erdély felé:</i>	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	7.—
Soborsin d. u.	2.30	Gyorsvonat d. e.	8.10
Személyvonat d. u.	4.30	Személyvonat d. e.	11.—
Gyorsvonat este	7.05	Személyvonat este	8.55
<i>Temesvár felé:</i>		<i>Temesvár felé:</i>	
Vegyesvonat reggel	6.20	Személyvonat d. e.	10.43
Vegyesvonat d. e.	11.35	Vegyesvonat d. u.	3.44
Személyvonat d. u.	5.—	Vegyesvonat este	10.55
<i>Szeged felé:</i>		<i>Szeged felé:</i>	
Személyvonat reggel	5.—	Személyvonat reggel	8.50
Személyvonat d. e.	9.—	Személyvonat este	6.45
Vegyesvonat d. u.	4.20	Személyvonat este	10.—
<i>Gurahonca felé:</i>		<i>Gurahonca felé:</i>	
Személyvonat reggel	6.40	Személyvonat reggel	8.—
Személyvonat d. u.	5.23	Személyvonat este	8.50
Vegyesvonat d. u.	12.30	Vegyesvonat d. e.	11.43

— Az „Aradi Közlöny“ előfizetőit tisztelettel kérjük, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani s hátralékos előfizetési díjaikat beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében semmi akadály ne álljon be, kérjük egyszerűs mind, hogy az „Aradi Közlöny“-t ismerőseik, barátaiik körében terjeszteni sziveskedjenek. Előfizetés: egy hóra helyben 1 frt, vidéken 1 frt 20 kr.

— Közigazgatási bizottsági ülés. Aradmegye közigazgatási bizottsága októberhavii rendes ülését ma délelőtt 9 órakor tartja a vármegyeház nagytermében. Felhívjuk rá a közigazgatási bizottság tagjainak figyelmét.

— Dessewffy Sándor püspök, ki néhány hét előtt Makóra utazott és jelenleg a fővárosban tartózkodik, a jövő hó közepén tér vissza székhelyére. Lábbaja jelentékenyen javult.

— Az alföldi nagy műút. Az alföldi transverzális műút Arad megyei szakaszának építését f. évi október hó 1-én kezdték meg. Az építés ideje alatt és annak teljes befejezéseig a közlekedés elől a műút el van zárva. Ennél fogva Kisjenő felől Székudvar, Nagypél, Gyulavarsánd és Gyula felé valamint vissza a közlekedés a következő vonalakon történhetik: Kisjenőtől Székudvarig a jelenlegi ut mentén levő legelőn. Székudvarról Nagypélig a Dimburi tu felé vezető közdűllő uton. Nagypérről Gyulavarsándra az ottani körös hidig a jelenlegi községi közlekedési uton, innen pedig Békés-megye határáig a Fehér-Körös védgátján.

— Katonai felülvizsgálat. Aradmegye állandó, vegyes felülvizsgáló bizottsága tegnap délelőtt a megyeház nagy termében felülvizsgálatot tartott. A bizottságban Fábrián László főispán és Spiegelfeld József br. vezérőrnagy elnökölték. Jelen voltak még Schönfeld br. őrnagy, Párecz Gyula megyei főorvos, Denifléé főhadnagy, Lengyel Sándor dr. megyei aljegyző. Megvizsgáltak összesen az október elsején berukkolt újonczok közül 48 legényt. Ezek közül elbocsátottak 39-et, a póttartalékba osztottak 2-öt, további szolgálatra alkalmasnak találtak 8-at. A bizottság ma reggel 8 órakor folytatja a felülvizsgálatot.

— Sirkő felszentelés. T e n n e r Armin, az aradi „Széchenyi“ gőzmalomnak hosszú évek során át volt érdemduis igazgatójának emlékkövét tegnap délelőtt szentelték fel tünepélyesen. A szertartást Krausz Jónás főrabbi helyettes végezte, melyben megemlékezett a néhai derék, becsületes apáról és emberről, szép szavakban méltatva példás tevékenységét. A gyászünnepélyen a családon s nagyszámu rokonságon kívül ott volt a Széchenyi malom tisztikara teljes számban.

— Az állami transversális ut o s a b a szarvasi szakaszán a munkálatok e hó elején tényleg megkezdettek és mindaddig, míg az idő megengedi, folyamatban lesznek.

— Az aradi telefon. P u r o z e l Béla br. posta- és táviráda-felügyelő felügyelmezteti lapunk utján mindazokat, kik lakásukba a telefont be akarják vezetni, hogy nála minél előbb jelentkezzenek, mert így a jelenleg folyamatban levő építkezések alkalmából az új állomások könnyebben bekapcsolhatók lesznek. Később jelentkezők csak úgy lesznek bekapcsolhatók, ha lakásuk irányában szabad vezetéknek lesznek. Megemlítjük egyszerűs mindazt is, hogy az új berendezés szerint minden állomás kettős vezetékkel lesz bekapcsolva, mi által az eddig észlelt bajok végkép el lesznek hártva.

— Változások az egyházmegyei klerusban. Dessewffy Sándor püspök P a k i Péter temesvár-gyárvárosi káplánt Lippára és R a s k ó József bakovári káplánt Temesvár gyárvárosba helyezte át.

— Megyel új hidak. Miután az alföldi nagy műutat már megkezdtek építeni és az országúton a közlekedés szünetel, új utvonalakat jelöltek ki, melyen az építés folyama alatt a közlekedés folytatódhatik. Ezen körülmény

két új, ideiglenes hid építését tette szükségesé. Így egy hidat E r d ő h e g y, a másikat pedig S i k l ó község előjáróságának kell építtetnie. Az első hidat a „pogány-éren“, a másodikat pedig a „csóhos-éren“ keresztül fogják venni.

— A „Kölcsey dalkör“ Csabán. Az aradi „Kölcsey dalkör“, mely a kiállítás alatt Lembergben óhajtott a derék lengyeltestvéreknek hangversenyt adni, a galicziai kolera miatt nem utazhatván el, Csabának kívánja tudását bemutatni. E célból B u j a Sándor, a dalegylet elnöke a napokban Csabára utazott s V a r s á g h Bélánál, a kaszinó elnökénél látogatást tett, hogy az Arany-alapítvány céljaira a dalegyletnek egy hangversenyt följánlja. Varságh a kaszinó nevében köszönetet mondott a dalegylet előzékenységeért és ígéretet tett, hogy e hangverseny sikere érdekében Csaba város agilis férfiak egy rendező bizottság megalakítására főkéri. A hangverseny n o v e m b e r e l e j é r e tervezetik és az olyan kiváló élvezetet ígér, a minő évek óta Csabán nem volt. A Kölcsey dalkör hatalmas dalárda s csupa intelligens, zeneértő tagokból áll, a kik az összes lembergi műsort bemutatják, többek között azokat a lengyel bemutató dalokat is, melyekkel a dalegylet a lengyeleket meglepni kívánta. Mivel pedig a dalegylet husz tánczvágyó tagot mozgat, a kik Csaba szép hölgyeit meg akarják tánczoltatni, a hangverseny tánczozal lesz egybekötve.

— A szeszgyári felügyelők. A pénzügyminiszter meghagyta a pénzügyigazgatóságoknak, hogy a szeszgyári felügyelői teendőikkel megbízott tisztviselőt, annak kiküldetésére nézve a pénzügyminiszterium által esetenként kiadandó rendeletben megjelölt napon a másnemű teendők alól föltétlenül azonnal mentsek föl. Egyttal elrendelte a miniszter azt is, hogy a szeszgyári felügyelői teendőikkel megbízott tisztviselő részére az a pénzügyigazgatóság, melynek kebelében az említett tisztviselő alkalmazva van, nyolczvan forintnyi állandó előleget folyósítson oly célból, hogy külszolgálatát esetenként a megvizsgálandó vállalatokra nézve váratlanul és tönnekadás nélkül legott megkezdhesse.

— Az első alföldi gazdasági ipar vasút. A m.-ovácsháza-ref.-dombegyházi vonalának műtanrendőri bejárása megtartatván, annak megnyitása a bizottság elnöke által engedélyeztetett, köteltségévé tétetett azonban a vasutársaságnak, hogy a bejáraton levő átjárókat a közigazgatási bejárás alkalmával megállapított méretekre szélesítse ki.

— Gyapjukeztük a hadseregben. A hadügyminiszter elrendelte, hogy télire az összes legénységet szereljék fel sötétbarna gyapjuból készült keztüvel, amely a tenyéren vászonborításos. Ilyen keztüket használt 1892. óta a lovasság. Az altisztek jelenlegi bőrkeztüket ezután hivatalos szolgálatban csak akkor viselhetik, ha a legénységen nincs keztü. Ellenkező esetben ők is az újfajta keztüt húzzák fel. Ha e keztük beválnak, véglegesen megszüntetik az eddig használt, alkalmatlan, durva darócz-keztüket.

— Gyanúsított csendőrök. B o r o s j e n ő n, a napokban, mint levelezőnk írja, a csirkáló csendőrök elfogták B a u e r Nyisztor rovott előléletű, részeges parasztembert, aki nagy botrányt csinált az utcán. Két nappal később Bauer hirtelen meghalt. Temetése után az egész városban az a hír terjedt el, hogy halálát a csendőrök bántalmazásai okozták. A csendőrpáncsnokság is értesült a híresztelésről és elrendelte a halott exhumálását. A hivatalos felbontásnál jelenlevő orvosok konstatálták, hogy a halált alkoholmérgezés okozta. A holttesten azonban zuzódásos foltok voltak, amelyekről nem állapíthatták meg, hogy titlegelésből származnak-e, vagy a részeges ember maga zuzta össze magát. Eppen ezért a község lakosságának megnyugtására folytatják a vizsgálatot a gyanúsított csendőrök ellen.

— Eloláhosodó magyarok. Körülbelül tíz év óta költöznek U s a n á d m e g y e b ő l magyar parasztek Torontál vármegye északi részébe megtelepedés végett. Valkány, Egyházas-kér, Monostor, Feketetó, Szanád községekben egész magyar gyarmatok keletkeztek. Eze-

ket a munkágyarmatokat az oláh lakossá g görbe szemmel nézi, mert szorgalmasabbak és jobban megélik. Házakat építenek és rövid idő alatt egész utcákat építenek. Azonban kulturális intézkedések létrehozására ezeknek a gyarmatoknak sem idejük, sem pénzük sincs. A 700 gyarmatosnak egyetlen magyar iskolája sincs és ennél fogva kénytelenek gyermekeiket a román iskolába küldeni, a hol még a Miatyánkot is románul tanulják. Ily körülmények között félős, hogy már a következő generáció teljesen eloláhosodik.

— **Jegyzőkönyv hitelesítés.** Arad megye f. hó 8-án tartott évnegyedes közgyűlésének jegyzőkönyvét tegnap délután hitelesítették F. A. B. I. Á. N. László elnöklete alatt.

— **A hipnozis csodái.** Salamon Ella rejtélyes halála óta Neukom Ferenccz amatőrhypnotizőr nagyon ösmert egyéniség lett az országban. Neukom, Salamon Ella hipnotikus látományaiból a következő érdekes eseteket beszélt el temesvári levelezőnknek: „Salamon Ella csodás látónoki tehetsége, bármit mondjanak is az orvosok, nem vonható kétségbe. Április 8-án gróf Forgách felemeltette, hogy nemrég elvesztette kedvenc ezüst irónját s kért, próbáljam meg, nem találná-e meg Ella e tárgyat hipnotikus álomban. Elaltattam s megkérdeztem az irón felől. Tudni akarta, mikor veszett el, a gróf csak annyit tudott, hogy február 25. és márczius 5-ike között lehetett. A leány ekkor halántékára nyomta a kezét s vontatott hangon mondá: sorba kell vennem az egyes napokat. 25-én. 26-án, egészen márczius 2-ikáig meg van az irón. 2-án este lefekvéskor a gróf letette az éjjeli szekrényre, fölébe a zsebkendőt. Másnap reggel, a nélkül, hogy észrevenné, az irón a zsebkendőjével oldalzsebébe teszi s a titkárral az udvarra megy; az új major építéséről beszélnek, aztán a kanczák istállójába mennek; itt a gróf kiveszi zsebkendőjét s az irón észrevétel nélkül a szalmába esik. A béresek kiviszik a szalmával a szemétdombra; az irón ott van a szemétdombon. — Gróf Forgách megjegyzi, hogy azóta trágáyat vittek ki. Ella ismét sorba vette a napokat s aztán így szólt: Most látom, mélyen belesüllyedt a trágáiba. Látom, fénylik, hiba nem esett rajta. Elmentünk valamennyien a trágádombhoz, mely 30 lépés hosszú s 25 lépés széles, 3 méter magas volt. Szinte hihetetlennek látszott, hogy itt az irón meg lehessen találni. S mégis. Újabb kérdésre Ella pontosan megmondta a helyet: 30 cm. mélyen, ott egy trágácsomóban csakugyan megtaláltuk az irón.”

— **Orgonázók tanuljatok meg — trombitálni.** A váci székesegyháznak hosszú éveken át volt egy bajsztalán orgonahúzója, a kinek soványágánál csak a fizetése volt koványabb. Nyolczvan forintot kapott egy évre az istenadta s bár évről-évre folyamodott a püspökhöz, hogy emelje föl a fizetését, kedvező választ sohase kapott. Végre is megleste egyizben a kertben sétáló püspököt, hogy személyesen kérje meg:

— Ki vagy, édes fiam? — kérdé a püspök, mikor eléje került.

— Az orgonahúzó, öt gyermek atyja, 80 forint évi fizetéssel.

— Az csak szerencse, édes fiam. Csak munkára szoktasd őket, még meg is gazdagodtok. — Azzal ott hagyta.

Az orgonahúzó szíve betelt keserőséggel s nagyot gondolt, — átvitorlázott Vácra Amerikába. Onnan érkezett most a válasz, hogy milyen jó sorsa van az operenciás tengeren túl: ur lett belőle, van ezer dollár fizetése, nem húzza többé az orgonát, nem söpri a templomot, nem öltöztet papot, a mit egyedül annak köszönhet, hogy megtanult a váci templomban trombitálni, melyet olykor rábíztak ott, ha a trombitás berekedt. Az ő művészi foglalkozása most már a trombitálás a bostoni székesegyházban, hol csodálattal hallgatják és meg is kérdezik, hogy hol tanult trombitálni, mire büszkén, feleli, hogy Vácun.

— **Justh Zsigmond.** A „Telefon Hirmondó” következő érdekes adatokat közli Justh Zsigmond, a korán elhunyt fiatal író életéről: Justh Zsigmond épen olyan érdekes ember volt, mint a milyen érdekes és eredeti író. Különösen szenvedélyes gyűjtő volt és a mit utjaiban érdekes régiséget, műtárgyat-csak talált, azt összevásárolta és szent-tornyai kastélyában helyezte el. Ez az alföldi tuskulum, a hol a szegény megboldogult legjobban szeretet időzni, valóságos muzeum volt, tömve az ó-és új világ ritkaságaival. Különösen csodála-

tosan bizarr és igazi költői hangulatot keltő volt az ugynevezett „indiai szoba”, a melynek összes berendezését Lahoréból hozta magával. Csupa helyem-függöny, bambusz-roszokból font székek, asztalok, apró ezüst és aranyhímzetű taburették díszítették az érdekes szobát, melynek mennyezete sátorban futott össze, a melyet négy aranyozott oszlop tartott. Gyön, ört könyvtára és képgyűjteménye is volt Justh Zsigmondnak a szent-tornyai kastélyban és igen érdekesek voltak azok az apró, a pillanat natása alatt született képek, a melyeket Justhnak művész-barátai emlékül festettek. Volt ebben a gyűjteményben kép Alma-Tademától, a híres londoni squarell-művészről, Lepage, Bastien és Ruth Lemercier-től. Különösen megkapó ez utóbbinak „Falusi temető” című festménye, mely sárgult akáczaival, behorpadt sirdombjaival, bármely tárlatnak díszére válnék. Nemkülönbön érdekes volt az a fotográfia-gyűjtemény is, a mely az egyik szalonban volt összegyűjtve. Ebben a gyűjteményben meg volt majd minden európai művész, művész, előkelő politikus, író festő és zeneművész fényképe sajátkezü ajánlásukkal ellátva. A fiatal író dolgozó szobáját legjobb barátainak arcképei díszítették és az íróasztallal szemben, fantasztikus drapériákkal körülvett festőállványon egy sötét szemű, sötét göndörfürtöktől árnyalt halvány női arc körvonalai váltak ki. Ez a halvány, tüzes szemű női arc volt a lánglelkű író ifjúkori ideálja, a kinek emléke haláláig élt lelkében. Es most már örökre csendes, örökre türes marad a szent-tornyai kedves „Otthon” és senki sem érinti többé az íróasztalon heverő tollat és nem nyul a sarokban álló zongorához, a melynek támlapjára, ki tudja mióta, ki tudja miért, épen a „Lilly-keringő” van kiterítve.

— **Szocialisták gyűlése.** A milánói szocialista-kongresszus, mely a minap ért véget, csak olyan volt, mint a többi; naggyobbára oly emberek vettek részt a „munkás-gyűlésben”, akik épen séggel nem munkások. Lazzari, a legszajásabb, mikor azt kérdezték, hol dolgozik, büszkén felelt:

— Hirlapszerkesztő vagyok és a munkásbörze hivatalnok.

Cheyson jelentette, hogy Chambrun gróf Párisban szocialista gazdasági muzeumot alapít. Tíz ezer forintot szán e célra. A muzeumban kiállítják a szerszámokat és azokat a dolgokat, melyekkel a munkások sorsán javítani lehet. Lazzari közbekiáltott:

— Mire jó a muzeum? Ne állítsák ki a nyomort, hanem inkább a gazdagok dúslakodását, Cheyson megintí:

— Kedvét veszi minden kezdeményezőnek. De különben tegyen, amit akar, mi segítünk a munkásokon, akár akarja, akár nem.

A német munkások ezután előadták, hogy hazájukban a munkásbiztosítás mily jól van szervezve.

— Miért nem tessztek semmit a mezei munkások érdekében? kiált Lazzari.

— Valamennyit egyformán biztosítjuk, felel Bedicker.

— De miésem tessztek a rizsmunkásokért, a kik úgy dolgoznak, hogy a lábuk vízben van, fejüket meg nap süti.

— Mondja meg annak a módját, hogy a napot megállithassuk, kiált Lazzari.

— Oh, felel Lazzari, a módja egyszerű; úgy kell intézkedni, hogy a munkás jól egyék, igyék és hogy jól fizessék.

— Tudja a módját, hogy a fizetéseket emel-hessük?

— Tudom, felel Lazzari komoly pofával, de ma nem mondom meg!

Igy tárgyalnak a derék szocialisták.

— **Pályázatok.** A nagyenyedi pénzügyi segédtitkári állásra két hét alatt. — Az abauj-szántói adóhivatalnál ellenőri állás 14 nap alatt. — A nagykanizsai járásbírósnál albirói állásra két hét alatt.

—x— 60000 forint a főnyeremény a lemergi kiállítás sorsjegyeknél, mely 10% levonást után készpénzben fizetettük ki. Figyelmeztetjük tisztelt olvasóinkat, hogy a húzás már október 16-án lesz.

—x— **Mezőgazdaság.** A házi állatok gyarapodásának alapföltétele a kielégítő egészségi állapot, ennek fenntartása tehát a gazdának legfontosabb feladata. Az erre szolgáló, sok évi tapasztalás által kipróbált szerek a Kwizda-féle állatgyógyászati preparátumok; készítője Kwizda János Ferenccz os. és kir. osztrák-magyar és kir. romániai udvari szállító — és a Bécs melletti Korneuburg kerületi gyógyszerésze által, mely szerek mint óvószerek a külföldön is nagy elismerésben részesültek. Azon kitűnő hatás, mely a Kwizda-féle — lovak számára való — Restitutionsfluidnak sajátja, — továbbá a Kwiz-

da féle korneuburgi állat-táppor, mely úgy is, mint állat-táplálék általánosan, — nemkülönbön a tehénknél a temesebb tejkiválasztás céljából mindenütt a legjobb eredménnyel alkalmaztatik, végre a Kwizda János Ferenccz által készített valamennyi állatgyógyászati preparátumok együttesen a legfényesebb módon igazolják ezen cözégnek világra szóló jó hírnevét és keresettségét.

HYMEN.

Spitz Simon csintyei kereskedő f. hó 10-én, eljegyezte Kurticsón özv. Denhof Amália kedves leányát Lina kisasszonyt.

TANÜGY.

Tanítók ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, október 11.

Az Aradvidéki Tanítóegylet a r a d i f i - ó k - b i z o t t s á g a f. hó 11-én tartotta Osik János elnöklete alatt rendes őszi ülését, melynek lefolyásáról a következő értesítést vettük.

A szokásos elnöki megnyitó és üdvözlő beszéd után a f. bizottság mult évi működése vázoltatott, melyből kiünt, hogy a bizottság az 1893/4 egyesületi év alatt négy ülést tartott, ezen üléseken volt két izben könyvismer-tetési és 4 önálló értekezés. Az értekezések közül kiemelkedett az elnök által márcziusi ülésen tartott „Zászló bontás” mely a tanítók társadalmi és anyagi helyzetének javítását célzó indítványt állt kapcsolatban, mely indítványt, a központ magáévé tévén, pártolás végett a hazai tanítóegyleteknek is megküldött.

Szintén kiváló fontossággal bírt Lévainé Városi Gizella tanulmánya a kézügyességi oktatásról, mely a mai ülés által nyert elintézést.

Balázs Ferenccz biz. tag röviden ismertette a kézügyességi oktatás fontosságát s az e tárgyban kiküldött bizottság részéről a következő javaslatot terjeszti elő:

1. Rendezzen az A. V. T. Egylet a szünidő alatt néhány (8—10) alkalmas tagja részére kézügyesítő tanfolyamot, a melynek vezetésére László János tag kéretnék fel.

2. A tanfolyam vezetője tiszteletdíjban részesüljön, mely Arad város és Arad megye közönségétől eszközöltessék ki, valamint a műhely berendezési költsége is.

3. Ezen cél támogatására a magas kormány is 300 frt hozzájárulás végett felkérressék.

4. A felveendő növendékek egyelőre az eszközöket önmaguk szerezzék be.

5. Tandij fejében az elemi iskolai növendékek évi 3 frtot, középiskolaiak évi 5 frtot fizessenek. A tandij a kézügyességet tanító jóvedelmét képezzék.

6. A növendékek készítményei azok tulajdonát képezvén, az év végével kiosztandók.

7. A kézügyesítői oktatásban az elemi iskola összes és a középiskola alsóbb osztályai részt vehetnek.

A f. bizottság javaslatot elvben elfogadja; egyelőre azonban csak arra kíván szoritkozni, hogy a helybeli egyesületi tagok a jelen iskola évben nyerjenek jártasságot, hogy oktatni képesek legyenek. E célra László János felajánlja az ő munkatermet. Ezzel kapcsolatban megkerestetik központ, hogy Arad város iskolaszékétől eszközöljön ki egy alkalmas termet, továbbá hasson oda, hogy a munkatermet berendeztessék, a hol a szünidő alatt a vidéki tagok nyerhessenek szakképzést.

Elnök előterjeszti E. Illés Lászlónak, „A népiskola és az iparos nevelés” című értekezését s az abban foglalt következő javaslatot.

1. (12. old.) „A népiskola mindenütt, ott is, a hol ipariskola nem állitható, tanítsa az iparostanoncokat úgy az általános ismeretre, mint a rajzra.”

2. (13. old.) „Azok a tanítók, a kik olyan helyeken, hol ipariskola nincs, és nem állitható, az ismétlő iskolozás tágabb lelkiismeretű vezetésén túl menő ambícióval iparos-tanoncoknak oktatása körül buzgólkodnak, az állam részéről jutalomban részesíttessenek. (Ha megérdemlik a faültetést stb.)

3. A munka sikere érdekében óhajtja, hogy (13. old.) a közismeret tárgyainak tanítása szempontjából a miniszterium az alsó foku ipariskola tantervéből a falusi iskolák ismétlő iparoktatása részére jól és ügyesen összevont kivonatot készítsen s azt a tanfelügyelőségek útján minden iskolának küldene meg.

4. (14—15. old.) Az ipari rajztanításra kötelező oktatás révén minden tanítót képesítsenek az állam tanítóképző intézeteiben; de míg ez elérhető, addig is oda kellene hatni a tan. egyesületeknek, hogy a múlt évi ilyenmű tanfolyamok ne csak Budapesten tartassanak, hanem a nyári szünidő felhasználásával mindazon városokban rendeztessenek, hol iparosiskolák vannak.

5. Az Ausztriában létesített kézműves iskola helyett az ezen és a slójd oktatás között levő oktatást óhajt.

6. (20. old.) Ugy Aradon, miként a megyében a megye kisebb helyeinek bevonásával kézügyességet előmozdító egyesületek alakítottassanak a megye aradi s néhány falusi elemi iskolába behozatnék, kísérletképen az iskolai kézimunka (slójd.)

A f. bizottság az 5. és 6. pontokat egyelőre függőben hagyja. Azonban felkéri a központot, hogy kebeléből egy kézügyességi bizottságot küldjön ki; továbbá kérje fel a kereskedelmi és iparkamarát munkálatunk támogatására.

Ezután elnök pártoló tagul ajánlja Holländer Ignácot, kit felvételi központnak be fog jelenteni.

Elnök saját és tisztársai nevében lemond tiszteről azonban a bizottság ismét megválasztotta a múlt évi tisztviselőket, mire az ülést elnök berekeszti.

R . . . sz.

MULATSÁGOK.

(=) A verseny-egylet halja. Az aradi verseny-egylet — mint már jeleztük — az állandó versenypálya javára f. hó 27-én a „Fehér Kereszt” nagy termében fényes táncvígalmat rendez. A meghívókat tegnap küldötte szét a Takácsy Sándor dr. elnöklete alatt működő bizottság. A bál este 9 órakor kezdődik. Csajdíj 5 frt, személyjegy 2 frt.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Oktober 12. (Péntek) Otthon, színmű. (Elsőször.)
Oktober 13. (Szombat) Otthon, színmű. (Másodször.)
Oktober 14. (Vasárnap) Délután Ördögűző huszártiszt. Este Asszony verve jó, népszínmű. (Elsőször.)

Otthon.

— A mai premiert. —

Sudermann Herman-nak a naturalizmus nagy költőjének, kinek a „Beosztás” és „Sodomavég” oly nagy düssérel járta be az előkelő színpadokat, ma este az aradi színházban egy új, merész problémájú színművét adják: az „Otthon”-t.

Sudermann „Otthon”-a ugyanazon a téren, mondhatnók ugyanabban a pszichológiai körben mozog, mint előbbi darabja „A becsület”, csak hogy más felfogással, más alapon, abban a becsületről alkotott felfogás a különböző társadalmi osztályok között jut összeütközésre, míg az „Otthon”-ban a multnak a becsületről alkotott felfogása ütközik össze a jelen gyermekek világánál.

Nem az idegizgató jelenetelés, sem pedig a bombasztikus phrazeológiának a darabja emü, hanem egy érdekes problémának nem érdektelen fejtegetése, mely frappans közvetlenséggel juttatja kifejezésre azt az összeütközést, mely a régi és az új világnézet között keletkezik s ellenáthatatlan erővel készíti elő a katasztrófát.

Ezt az érdekes összeütközést Sudermann a következő keretben mutatja be.

Magda a búcsút mondott a szülei háznak, mert ősz apja arra akarta erőszakolni, hogy a világot az ő észjárás szerint nézze, különben pedig hagyja el a házat.

Magda megszökött.

Evek multán a szökött leányból híres csilgag lett. Félküzdötte magát a világhírű énekesnők sorába, ahol pompa és fény környezte.

Egyszer aztán a csillogó környezet sokkal unottabbá lett a híres énekesnő előtt, semhogy vissza nem gondolt volna az elhagyott otthonra s így hát föltette magában, hogy haza néz, meglátogatta ősz apját. Nem alázattal tér meg, de büszkén. Nem könyörög búcsúnatot, de föltételeket állít atyja elé, melyeket az elfogad.

A megtért leány már pár napja otthon van, amikor kitudódik, — mit előre is sejtünk

— hogy Magda a fényes körben elbukott, gyermeke van.

Magda apja öreg katona s mikor leánya bukását megtudja, csak egy gondolata van: Magda becsületét helyreállítani.

Az aggastyán gyilkos haraggal gondol a csábitóra, míg Magda hálával emlékszik reá, mert hiszen az volt, ki őt a semmiből kiragadta.

A csábitó nőül akarja venni Magdát, de az, bár hálával van eltelve iránta, nem nyújtja kezét neki, nem akar felesége lenni, mert a férfi föltételeket szab, míg ő e föltételek előtt nem akar meghajolni.

Az aggastyán kényszeríteni akarja leányát a házasságra, míg az tagadólag válaszol. Az ősz katona fegyvert ragad leányára, de szélhűdés éri — meghal.

— Minek is jöttem haza — sir Magdas ezzel fejezi be az érdekes tárgyú drámát.

Nem ment ugyan a lélektani botlásoktól a mai premiert, de sok helyütt mégis igazat kell adnunk a szerzőnek, ki a becsület harozát oly érdekesen tudja előtünk rajzolni.

A főbb szerepeket Angyal Ilka, Novák Irén, Lubrinicz Julia, Rónaszékiné, Gál Gyula, Fenyvessi Emil, Tompa Kálmán és Balassa játszájk.]

* Szegény Jonathán. Milökker szép dallamu operettjét adtak tegnap jó közepes ház előtt. A czímszerepet Hunyadi játszotta sok humorral és a töle megszokott szép hanggal; partnere R. Réthy Laura Molly szerepében épen olyan jó játszott, mint kitűnően énekelt. Mezey Mihály a tegnapi est folyamán megint bizonyította, hogy ő nem operette tenorista, hol könnyed, ide-oda mozgó játék szükséges; ez nem az ő szerepköre, csakis az operai levegő kell neki, hol gyönyörű hangjához tudja hozzáimitani a játékot. Sugár Aranka Harriette a tavalyi jó volt. A többiek is ügyesen illeszkedtek a keretbe, különösen Foris Pista vállt ki az impressárió humortól duzzadó szerepével és sikerült kupléival. A közönség könnyen hajolt a tapsra.

* Tragédiák című és tíz-tizenkét nap mulva megjelenő novella kötetem mindazon t. ivtartóit felkérem, kik izeiket eddig nem küldték be, hogy azokat a lehető legrövidebb idő alatt hozzám, az „Aradi Közlöny” szerkesztőségébe juttassák. Kószta Mihály.

* Herczeg Ferencz lapja. A Dolovai Nábob Lány, a Mutamur, a Gyurkovics lányok, a Simon Zuzsa szerzője szépirodalmi hetilapot indit. Természetes, hogy ez a lap is oly tünevényes lesz, mint amilyen Herczeg Ferencz írói munkássága. A hírneves szerző nem experimentált, nem készülődött, egyszerre meghódította Magyarországot. Ilyen szerep vár lapjára is, amely hetenként, nagy terjedelemben, gyönyörű és gondos kivitelű képekkel teli, jelenik meg. Az első számot november elsejére várjuk. Herczeg lapja, mondani sem kell, az élő Magyarország közlönye lesz; az élő társadalomé és irodalomé, művészeteké. Frisesség, változatosság és egyszerűség: ezek a jelzavai. Nem egy francziáskodó, tulművelt kis közönségnek, de a nagy, jó izléstű társaságnak csinálják Magyarország legjobb írói és első festői. Herczeg Ferencz szerkesztő a család írója és új vállalkozása is a magyar családnak lesz konventionális, szinte szükséges közlönye. Az ő friss dolgozatait kitűnő képekkel illusztrálva rövidesen meginduló új hetilapja hozza legelsőbb. Singer és Wolfner előnyösen ismert kiadó czége (Budapest, Andrassy-ut 10.) gondoskodik arról, hogy a Herczeg lapját olcsó áron juttassa az olvasók kezibe. A képes hetilap ára egy évnegyedre 2 frt.

* Házasságok cím alatt bocsájtotta ki Sas Ede, a „Nagyvárád” felelős szerkesztője második könyvét, mely elé már is nagy érdeklődéssel tekint az olvasóközönség. A szerzőtől a határozott elbeszélői tehetséget elvitatni nem lehet; bizonyítékát adja annak elevenen szerkesztett lapja hasábjain, bizonyítékát adta első könyvében, melyet a kritika rokonszenvesen fogadott, s mely az utolsó példányig elkelt. Így bizonyos, hogy Sas Ede új könyvére nemcsak az aradon léte óta szives emlékében él, de akik méltányolni tudják az igazi tehetség törekvéseit. A „Házasságok” az őszi könyvpiacon érdekes újdonságul ígérkezik, ára egy forint, mely szerző nevére Nagyváradra küldendő. A bolti

ára 1 frt 50 kr lesz. A kötetet ajánljuk olvasóink figyelmébe.

* Jogi munka aradi szerzőtől. Az aradi bírói kar egyik jeles tagja, Fényes Vincze „Som más ügyvitel a kir. bíróságok előtt” czímen egy nagyterjedelmű jogi munkát ad ki, mely egyetlen lesz a maga nemében. — A munka, mely jövő hó elején jelenik meg, teljes és áttekinthető képét fogja nyújtani a járásbírók előtt a som más eljárásban alkalmazandó ügyviteli szabályoknak s minden segédkönyvet, vagy böngészést feleslegessé fog tenni. Előfizetési ára 1 frt 50 kr, bolti ára 2 frt lesz, mely a szerző nevére Aradra küldendő. A könyvet ajánljuk a jogászoknak, s bíróknak megvételre.

TÁVIRATOK.

A király Budapesten.

Budapest, október 11. (Saj. tud. táv.) A király ma reggel 6 órakor Gödöllőről Budapestre érkezett. Dél előtt általános kihallgatást adott, délután 5 órakor pedig visszautazott Gödöllőre.

Az elbukott javaslatok.

Budapest, október 11. (Saj. tud. táv.) A zsidó recepczióról és a vallás szabad gyakorlatáról szóló javaslatok, mint parlamenti körökben hiszik, már a jövő hét végén visszakerülnek a főrendekhez. Mindkettővel a képviselőház lehetőleg rövidesen végez. Apponyiék és az Ugronisták ugyan elfognak követni mindent, hogy a tárgyalást megnyujtsák, de a többség magatartása eztet aligha teszi lehetségessé.

A gyermekek vallását hasonlóképp tárgyalni fogja a képviselőház, de csak azoknak a módosításoknak a helybenhagyásáért, amelyeket a javaslaton a főrendek a kormány hozzájárulásával cselekedtek meg s a melyek a vallás szabad gyakorlatának elejtése miatt váltak szükségessé. E javaslat tárgyalásakor e módosítások annál kevésbé fognak bajt okozhatni, mert akkorra a kormány már fölvetette a kimódosított részeket a zsidó recepczióról és a szabad vallás gyakorlatáról szóló javaslatokba.

Az új kereskedelmi államtitkár.

Budapest, október 11. (Saj. tud. táv.) Az új kereskedelmi államtitkár még mindig a jövő titka, tehát természetesen javában folynak a kombinációk erre az állásra. Illetékes körökben legutóbb olyan nevet hallottunk, melyet a kombinációk historikumának kedvéért ezennel ideigtatunk. Ennek az államtitkárnak a neve: *Latkóczy Imre*. A képviselőházban jó neve van, a mit jogász működésével vivott ki magának. Nem lehetetlen azonban, hogy ez a kombináció is odakerül, ahová anny megelőzője: ad acta.

Szaporodunk.

Budapest, október 11. (Saj. tud. táv.) Kulán János nemzeti párti képviselő aszabadelvű pártba belépett.

Püspöki értekezlet.

Budapest, október 11. (Saj. tud. táv.) Vaszarynál ma püspöki értekezlet volt, melyen elhatározták, hogy ha az elvetett javaslatok ismét vissza jutnak a főrendházba, a püspökök régi álláspontjukon maradnak. A kongrua albizottság javaslatára kimondották, hogy a tanítórendtől nem kívánnak hozzájárulást a kongruához.

A szerb király látogatása.

Budapest, október 11. (Saj. tud. táv.) A szerb király tizenötödikén érkezik Gö-

döllőre, hol aznap délután a haraszi erdőben tiszteletére vadászat lesz.

Blaháné visszavonulása.

Budapest, okt. 11. (Saj. tud. távirata.) Azon hír, melyet Blahánénak a szinpadról való visszavonulásáról terjesztettek, teljesen alaptalan.

Tomory temetése.

Budapest, október 11. (Saját tud. táv.) Tomory Anasztáz temetése nagy közönség jelenlétében folyt le. A temetésen részt vettek: a Kisfaludy-társaság, az akadémia s az összes fővárosi írók és tanárok.

A függetlenségi pártból.

Budapest, október 11. (Saj. tud. táv.) A függetlenségi anyapárttól a játékban nagyon is érdekelt Polonyi azt terjeszti, hogy ott már ók vannak többségben és nem a liberalismust támogató árnyalat. Mielőtt Polonyi urnak hitelt adnánk, várjuk meg a párt állásfoglalását a legközelebbi konferencián a liberális javaslatokkal szemben. A párt több tagja ellenkező meggyőződésben van s azt hiszi, hogy a párt kebelében az arány a liberálisok és a klerikális-antiszemiták között nem változott.

Szociálisták és a rendőrség.

Budapest, okt. 11. (Saj. tud. távirata.) A budapesti szociálisták, akiknek mult héten kibocsátott falragaszait a rendőrség elkobozta és azok tagjai közül 28 embert elfogatott, a rendőrség ellen a belügyminiszterhez mennek panaszra. A szociálisták szerint a rendőröknek csak akkor lett volna joguk az embereket elfogni, ha azok külön felszólítás ellenére is terjesztették volna a falragaszokat. Megjegyzendő, hogy a falragaszok elkobzására maga a belügyminiszter utasította a rendőrséget.

Antiszemita merénylet.

Pozsony, október 11. (Saj. tud. táv.) A hosszunapkor a templomból kimenő zsidókat Katzenbeck Lajos antiszemita, kövel megdobálta s egyet homlokán sújtott. Majd késsel neki ment, s e szavakkal: »Nesze zsidó reczepecció!« Schwartz Fülöpöt czombon megszúrta. A merénylőt elfogták és becsukták.

A csár állapota.

Bécs, október 11. (Saj. tud. táv.) A »Wiener Allgemeine Zeitung«-nak jelentik Párisból: A petervári külügyi hivatal az összes külföldi nagykövetségekhez körjegyzéket intézett, melyben Leyden tanárnak a csár állapotáról nyilvánított ítélete foglaltatik, mely a következő: A csár betegsége nem Bright-féle baj, hanem más vesebetegség, mely gyógyítható, ámbár a morinban fehérsége van.

Vonatkisiklás.

Bécs, október 11. (Saj. tud. távirata.) Az ostendei futárvonatnál Ober-Weidlingben, a megállóhelyen a mozdony kerekei kizököntek, a miért a vonat ötnegyed-órát késett.

Földrengés.

Serajevó, október 11. (Saj. tud. táv.) Travnikban és környékén az éjjel 2-3 másodpercig erős földrengést éreztek, tompa morajjal.

A japán-kínai harczteréről.

Tienszin, október 11. (Saj. tud. táv.) Hirszerint a japánok a legutóbbi tengeri ütközetben sokkal többet vesztek mint hiszik. Azt állítják, lehet hogy elfogultan, hogy a japán tengernagy a hajókat fehérre meszeltette s azokkal rendezett demonstrációt.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

Gyenes és Balog czég jelentése. Budapest, október 11.

Gabonaüzlet: Buzát ma jól kínálták s vételkedv jó volt, mire az irányzat megsziárdult, elkelt 40000 mm. 2 1/2-5 krral magasabb áraikon. Eladások:

Table with columns: Tiszavidéki, Fehérmegyei, Hartai, Tolnai, Zentai, Becskerekai, Bácskai, Básiási. Rows show quantity in mmázaa, kg, and price in frt.

Határidőüzlet: Amerikából tegnap és ma lanyhább ártolyamok érkeztek, dacára ennek nálunk teljesen változatlanul indult az üzlet buzára, de később az éleükebb fizletmenetre még 1-2 krral éleükebb lett. Tengeri is változatlanul indult, de az erős vásárlási kedv következtében tetemesen emelkedett. Zab és rozs csekély üzlet mellett változatlanok.

Zárul 12 órakor:

Table with columns: Buza márczius-április 1894, Buza szeptember-október 1894, Tengeri május-junius 1894, Tengeri őszre, Zab márczius-április 1894, Zab őszre, Káposztarepcze.

Külföld: New-York: buzára változatlan, tengerire 1/4-8/4, lanyhább, Chicago: buzára 1/8-1/4, tengerire 1/4-5/8, lanyhább, Páris és London szilárd, Liverpool csendes.

Értéktőzsde: A tegnapi szünet után ma igen élénk fizletmenet mellett indult, Külföldi szilárdabb jegyzések, különösen nemzetközi papírok emelkedtek tetemesen, helyiekben is volt élénk fizlet szilárd jegyzésekkel.

Zárul 11 órakor:

Table with columns: Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztrák álamvasut, Rima-Murányi, Déli vasut.

Behozatali tilalom: Galicziának Bohorodcányi, Kalusz, Kolomca, Koszov, Nadvorna, Podhajce, Snatyn, Stenisiu, Chrzanow és Wielicka közigazgatási kerületei és Krakó városa hivatalosan kolerafészkeknek nyilvánítván, a kereskedelemügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértőleg a f. évi július 23-án és aug. 17-én kiadott rendeleteket e kerületekre is kiterjesztette s azokból a fizetésnek alávetett áruk behozatalát f. hó 7-iktől kezdve eltiltotta. Miről az érdekelt kereskedelmi körökkel ezennel értesíti az aradi kereskedelmi és iparkamara.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi okt. hó 10-én. Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli súlyban) 40.-40.5 krig. Öreg közép (páronkint 300-400 kilogramm súlyban) 40.-40.5 krig. Fialat nehéz (pkint 320 klgron felüli súlyban) 41.5-42 krig. Fialat közép (pkint 251-320 klgr. súlyban) 42.5-43. krig. Fialat könnyű (pkint 250 klgr. terjedő súlyban) 46.-47 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli súlyban) 40.-41.5 krig. - Közép (pkint 220-280 klgr. súlyban) 42.-42.5 krig. - Könnyű (pkint 220 klgr. terjedő súlyban) 46.-47 krig. - Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klgr. felüli súlyban) 41.5-42. krig. Közép (páronkint 220-260 klgr. súlyban) 41.5-42 krig. - Könnyű (páronkint 220 klgrig ter-

jedő súlyban) 41.-42.5 krig. Sertéslelés szám 1894. okt. hó 8-án volt készlet 174,569 darab. 1894. október hó 9-én felhajtott: 1256 drb. 1894. október 9-én elszállított 1024 drb. 1894. okt. 10-én maradt készletben 174,801 drb. - A hízott sertésüzletirányzata: Lanya.

Szöszület.

Október 11.

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 52.50, kiesziben 53.- hordó nélkül per 100 liter %, beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

Az »Aradi Közlöny« távirati tudósítása. Budapest, október 11. d. u. 5 óra.

Table with columns: Faj, Irányat, 100 klgr. ár (frttól, frt). Rows include Buza bászai, Buza tiszavidéki, Buza pestvidéki, Buza fehérmegyei, Buza bácskai, Rozs uj, I-ső rendű, Rozs uj, II-od rendű, Arpa takarmány, Arpa ogetni való, Arpa sörfőzdei, Zab, Tengeri bászai, Tengeri másncmü, Káposzta-repcze bászai, Köles, Buza szept.-okt., Buza márcz.-ápr., Buza máj.-jun., Rozs szept.-okt., Tengeri jul.-aug., Tengeri aug.-szept., Tengeri októberre, Zab márcz.-ápr., Zab szept.-okt., Káposzta-repcze aug.-szept. 1894.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. október 11.

Table with columns: Magyar aranyáradék 4%, Magyar koronajáradék 4%, Magyar arany 4 1/2%, Magyar ezüst 4 1/2%, Magyar keleti vasut 1876.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sz. P. (Budapest) Ha már nem szükséges, kérjük szépen visszaküldeni.

Aradvárosi

Evadbérlet 14. szám.

színház.

Havibérlet 14. szám.

Pénteken, 1894. október 12-én

OTTHON.

Dráma 4 felvonásban. Irta: Sudermann Herman. Fordította: Márkus Miksa.

SZEMÉLYEK:

Table listing names and roles: Schwartz, nyugalmazott alezredes; Magda, első házasságbeli leánya; Mariska, első házasságbeli leánya; Augustá, második neje; Wendlovsky Francziaka, Augustá testvére Rónasszékén; Wendlovsky Miksa, hadnagy; Hafterdingk, lelkész; Dr. Keller, kormánytanácsos; Beckmann, nyugalmazott tanár; Klebs, nyugalmazott tábornok; Klebsné, neje; Teréz, szobaleány.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

Október 11.

Fehér Kereszt szálloda: Kruscho Félix kereskedő, Zittau. Ifj. Schefftsick István földbirtokos, Szolnok. Derolli Gusztáv vendéglős, Mezőhegyes. Bayer Lajos úgynök, Budapest.

Vass szálloda: Kövér Lajos birtokos és neje, Kovácsné Beker János birtokos, Sajtény. Radai József jogász, Temesvár.

Vasuti szálloda: Ehatt József kovács, Billet Pety János magánzó és fivére, Nákófalva.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Hirdetmény.

A kolera járvány behurcolásának megakadályozása, valamint a járvány befogadása és terjesztésére alkalmas ártalmak eltávolítása érdekében a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urnak f. évi 78571. sz. a. kiadott körrendelete alapján a következő óvrendszabályok követését és pontos betartását rendelem el:

1. Vendégfogadók, korcsmárosok, magán és iparos szállók tulajdonosai, egyletek és intézetek, nemkülönbén mindazon magánosok, kik idegen utasoknak, iparos segédeknek, munkásoknak vagy más idegeneknek szállást adnak, kötelesek a Gácsországból, Bukovinából, nemkülönbén a Máramaros vármegyéből érkező utasokat a beszállásuk után azonnal soron kívül, a napnak vagy éjnek bármely szakában a rendőrkapitányi hivatalnál bejelenteni;

2. vendégfogadók, korcsmárk és több lakót magokban foglaló házak tulajdonosai kötelesek a trágyát és szemetet az udvarokból minden nap, a kisebb házak tulajdonosai pedig minden harmadnap kihordatni, az udvart és házelejét, folyókákat naponta felsepertetni, szemetes vermet, emésztő gödröt, vízlevezető folyókákat naponta mésztejjel fertőtleníteni;

3. az utcára, vagy folyókába szennyest vizet önteni, elhullott állatot, vagy bármi állati és egyéb hulladékot kidobni a legszigorubb büntetés terhe alatt tilos;

4. minden háztulajdonos köteles árnyékszékét, ha az egy éve nem tisztított, sürgősen kitisztíttatni, udvarán egy kádba mésztejet tartani (1 rész nyers mész 5 rész vízbe megoltva) s ezen folyadékából az árnyékszékbe minden üldhelyre 5-5 litert számítva, harmadnaponként beönteni;

5. a lakosztályok tisztán tartandók, a szobák reggel és este jól szellőztetendők;

6. szűk udvari házak kapui kora reggeltől késő estig tárva tartandók;

7. a kutak tisztán tartandók, fedéllel ellátandók s azok közelében azok vizével mosni sem ruhát, sem edényt nem szabad. A kutak mellett netán levő gödrös helyek tiszta földdel feltöltendők, a pocsolások felszárítandók, a szárnyas állatok fürösztői a kuttól eltávolítandók, nehogy a kut vize a szennyest viz leszivárgása által ivásra alkalmatlanná váljék. A rossz vizű kutak használata mellőzendő s csak a megjelölt jóvizű kutak vize élvezendő. Ugyszintén kerülendő a Maros folyó vizének élvezetre való használata, elkerülhetlen esetben használva előbb felforraltandó, aztán kihűtendő, mert köztudomású, hogy a folyó vizek élvezete terjeszti a ragály csírát;

8. a mészárszékek, hentesek, ugyszintén a piacokon áruló hentesek vágótökei, asztalai és a mérlegek, nemkülönbén a vendéglősök, korcsmárosok, cukrászok és ételkifőzők asztalai, edényei a legtisztábban tartandók, megromlott húst, hamisított tejet vagy éretlen, romlott gyümölcsöt (a párolásra szánt félérett kivételével) üzleti helyiségekben vagy piacon elárúsítani, forgalomba hozni a legszigorubb büntetés terhe alatt tiltatik, élvezetre nem alkalmas tápszerek elkoboztatni és megsemmisíttetni fognak;

9. a ragályfogó árúk raktárai, mint csont és rongy gyűjtő telepek állandóan fertőtlenítenedők s tisztán tartásukra kiváló gond fordítandó;

10. a sertés hizláló telepek, sertés ólak, istállók, szárnyas állatok ketreczei tisztán tartandók;

11. nem élő, de még friss halak árulása csak d. u. 4 óráig engedtetik meg. Az el nem árusított halak pedig a már kiadott meghagyásban foglalt módon megszáritandók;

12. bércokcsik, fuvarosok és a közuti lovasu állóhelyei, ugy a városban, mint a vasuti állomásnál naponta többször felseprendők, a trágya eltávolítandó és a külön kiadott utasításhoz képest mésztejjel fertőtlenítenedők;

13. a lakosság által a legelső alkalommal észrevett gyanus, hasmenéssel vagy hányással járó megbetegedés a rendőrkapitányi, illetve orvosi hivatalnál azonnal bejelentendő.

Kik a jelen hirdetményben foglalt óvintézkedéseket nem foganatosítják, kihágást követnek el és az 1876. évi XIV. t. cz. 7. §-ában előirt pénzbírsággal fognak büntettetni.

Az óvintézkedések foganatosításának ellenőrzésére az összes rendőri személyzet utasítottik.

Kelt Aradon, 1894. évi szeptember hó 24-én, a város r. kapitányi hivatala mint I-ső foku egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos
főkapitány.

7/1894. pm.

3-3.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Arad sz. kir. város közönsége az élővíz-csatornába torkolló utcái csatornák mint viziművek engedélyezése s vízikönyvbe bevezetése iránt folyamodván, a kérvényt mellékletei s a kulturmérnöki hivatal, mint hatósági szakértő észrevételeivel együtt hivatalomban a folyó hó 15-től számítandó 30 napra közszemlére kiteszeni s annak tárgyalására határidőül 1894. évi október hó 22-ik napjának d. e. 10 óráját kitűzöm, a tárgyalás helyéül pedig a város székházának tanácstermét kijelelem.

Egyidejűleg az érdekeltet felhívom, hogy a kérvény tekintetében netán teendő észrevételeiket akár a közszemlére való kitétel alatt írásban akár a tárgyalásnál szóval vagy írásban adják elő, minthogy ellen esetben a határozat további meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Arad, 1894. évi szeptember hó 12.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

79 | 894. pm.

51 9—o2

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről közhirre tétetik, hogy a városi árvapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 8°/_o a melyből tőke törlesztésre esik 2°/_o 26 fél évi törlesztésre 7¹/₂^o/_o, melyből tőke törlesztésre 1¹/₂^o/_o fordítatik. 32 évi törlesztésre 7°/_o, amelyből a tőketörlesztésre 1°/_o számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a félévi kamat különbözet megtérítése mellett visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,

királyi tanácsos polgármester.

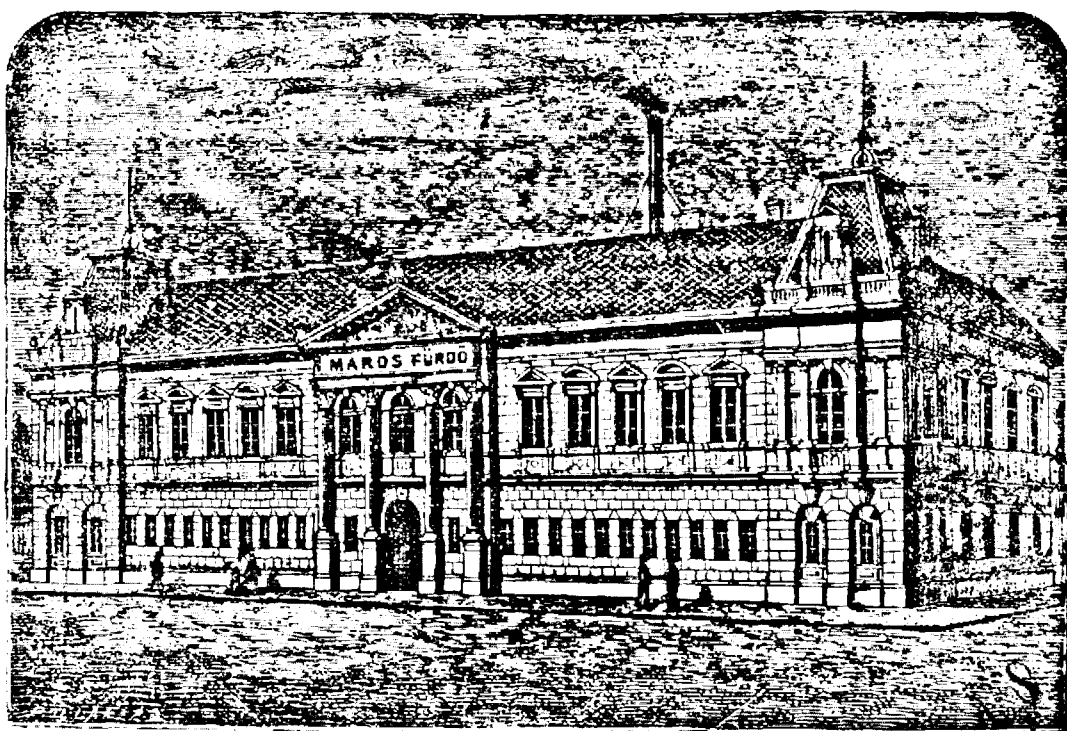
Az élvezetek egyik legolcsóbb és legkellemesebb neme, mely testünket felüdíti, zsibbadásnak induló idegeinket napi munkáink teljesítésére képesebbé teszi, vérünk rendes mozgását előnyösen előmozdítja s lelkünk kedélyvilágának vidámságát kedves hangulatban tartja a „fürdés.”

A fürdés kiválólag a gőzfürdésel járó dörzsölés (Frotiren) következtében a testről a felbőr lehámlik, a bőr likacsai kitisztulnak s így lehetővé tétetik, hogy testünk, a belőle kifejlődő s egészségünkre kártékonyan ható maró, sós nedvektől megszabadíttassék azáltal egészségünk biztosíttatik.

Hogy ezen önmagunk iránt tartozó kötelességünknek lehetőleg eleget tehessünk

Simay István a „Maros“-gőzfürdő tulajdonosa

a fürdési díjakat oly méltányosan állapította meg, hogy azt mindenki használhatja.

A váróteremben hideg ételek és italok mérsékelt árk mellett kiszolgáltatók. Szűrt Maros-ivóvíz eladására is havi bérlet nyitattik. Előjegyezni a pénztárnál lehet.

Gőzfürdő.		Vizgyógy.	
Egy személy-jegy	— frt 70 kr	Egy személy-jegy	— frt 50 kr
10 drb bérlet-jegy	5 frt 70 kr.	30 drb bérlet-jegy	13 frt 50 kr
Egy deák-jegy	— frt 40 kr.	Vas és móor-fürdő.	
Uszás-tanítás.		Egy személy-jegy	1 frt — kr
Idényjegygyel együtt	12 frt — kr.	10 drb bérlet-jegy	9 frt 50 kr
Uszoda.		Kád-fürdők.	
Egy személy-jegy	— frt 30 kr.	Ruhával	— frt 50 kr
4 darab bérlet-jegy	1 frt — kr.	Ruha nélkül	— frt 40 kr
10 drb bérlet-jegy	2 frt — kr.	Villany-fürdő.	
Egy gyermek-jegy	— frt 20 kr.	Egy személy-jegy	— frt 70 kr.
10 drb bérlet-jegy	1 frt 50 kr.	10 drb bérlet-jegy	6 frt 50 kr.
Hideg és gyógy-fürdő.		Külön ruha-díjak.	
Egy személy-jegy	— frt 50 kr.	1 lepedő vagy palást	7 kr.
10 drb bérlet-jegy	4 frt 58 kr.	1 törölköző	3 kr.
30 drb bérlet-jegy	13 frt 50 kr.	Pénztárnyitás nyáron reggel 6 órakor.	
Massassal egy személy	— frt 70 kr.	télen reggel 7 órakor.	

A Simay-féle gőzfürdő-épületben azemelében napos vagy hónapos szobák bérelhetők.

A t. cz. birtokos urak figyelmébe!

Aradváros központjában, a színház közelében lévő Simay-féle gőzfürdő-épület emeleti részében, több utca, parkettával kikapott szoba, hónapos vagy éves bérletre szolgálattal kiadó. A háznál van vízvezeték, szűrt Maros-víz, és télen át gőzfűtés.

Hirdetés.

A nagyméltóságú földmivvelésügyi m. kir. miniszteriumnak 39102/II. 894. sz. a. kelt rendelete nyomán az érdekeltek figyelmeztetése céljából ezennel közhírré teszszük, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter intézkedése folytán a hazai vasutak a folyó évi október hóban Bécsben tartandó nemzetközi ménszemlére teherárúkért szállítandó ménék után az általános díj-szabási határozmányok (I. rész) 153. lapján a kiállítási állatokra nézve megállapított kedvezményt, az ugyanezen alkalomból gyorsárúként szállítandó ménék után pedig a kedvezményes teheráru díjtételeket 50% felemelve fogják alkalmazni.

A szóban lévő ménszállítványokat illetőleg az osztrák területen fekvő vasuti vonalokon és ugyanezen kedvezmények nyerendnek alkalmazást.

A kedvezmények számszerű mértéke és alkalmazásának módozatai bármely vasuti állomáson megtekinthetők.

Arad, 1894. évi július hó 28-án.

A városi tanács.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségének 1894-ik évre vonatkozó költségelirányzata ugy a városi tiszti nyugdíjalapnak 1894. évi költségelirányzata, a tanácsnak és a hármas bizottságnak üléséről felvett jegyzőkönyvek, valamint a bevétel és kiadás teteleit felvilágosító mellékletek f. évi szeptember hó 20-ik napjától f. évi október hó 4-ik napjáig bezárólag a városi tanácsotérmeben közszemlére kitétetnek.

Szabadságában áll azokat az adózó polgároknak megtekinteni a azokra észrevételeiket írásban a f. évi október hó 10-én tartandó rendes közgyűlés előtt 5 nappal a tanácshoz be-terjeszteni.

Arad, 1894. szeptember 19-én.

A városi tanács.

18136/894. k. h.

3-3.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium a f. évi 78486. sz. a. kelt körrendeletével a kolera járvány megállításának érdekében a Mármaros vármegyéből esetleg érkező utasoknak orvosi megfigyelés alá vételét rendelvén el, felhívom a helyneli összes nyilvános helyek, vendéglők tulajdonosait, nemkülönben a magánosokat, hogy a hozzájuk megszállt mármaros megyei utasokat a kapitányi hivatalnál bármely időben, a következmények terhe alatt bejelentsék.

Arad, 1894. szeptember hó 28-án.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Kossuth-utcai honvéd laktanyában lévő 35, 39, 40, 42. és 44. sz. századraktárak ablakainak huzalrácscsal és vasbádoggal bevont fatáblákkal való ellátása iránt f. é. október hó 15-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár 209 frt

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli- és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1894. évi október hó 8-án tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső,
aljegyző.

19477/894

3-3

Hirdetés.

A nagyméltóságú földmivvelésügyi magy. kir. miniszter ur 57505/894. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertések Magyarországból Styriába csak levágás végett és csupán vaspályán szállíthatók.

Arad, 1894. szeptember 29-én.

A városi tanács.

13137 | 1894. k. h.

3-3.

Hirdetmény.

Figyelmeztetem a mészáros és hentes iparosokat, báránnyagókat, hogy a hús szállítására használni szokott kocsik és gyékénytakarók tisztaságára különös gondot fordítsanak, miután a tisztátalan szennyes kocsiknak használata a vágóhídi igazgató ur által a tölem nyert felhatalmazás folytán megengedtetni nem fog.

Továbbá figyelmeztetem mindazokat, kik a vágóhídon megjelennek, hogy a vágóhídi igazgató ur által a köztisztaság érdekében kiadott intézkedéseket a következmények terhe alatt pontosan beartani és követni tartoznak.

Kelt Aradon, 1894. évi szeptember hó 24-én a város r.-kapitányi hivatala, mint I-ső fokú egészségügyi hatóság.

Sarlot,
főkapitány.

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Szeged.

15537/L. 94. szám.

I-3.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége a vonalai részére az 1895. esetleg 1896. és 1897. években szükséges pályafentartási fák szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1895. évben szükségelt mennyiség megközelítőleg a következő:

60.0 köbméter erdei fenyő deszka, 15.0 kbmt. jegenye fenyő deszka, 82.0 kbmt. lucz fenyő deszka, 38.0 kbmt. vágott lucz fenyőfa, 120.0 kbm. faragott puhafa, 2500 drb. kerítés sűrítési lécz puhafából, 37760 fmtr. vágott lécz puhafából, 985 drb. kerítési oszlop tölgyfából, 6.0 kbmt. szurok fenyő palló, 36.0 kbmt. erdei fenyő palló, 37.0 kbmt. jegenye fenyő palló, 14.0 kbmt. lucz fenyő palló, 3433 fmtr. puhafarud, 3600 fm. kerítési rud puhafából, 120,000 drb. fedő zsindey.

A tényleg szállítandó fáknak pontos mennyisége és mérete szállítóval legkésőbb f. évi november hó 15-ig fognak közöltetni. az 1896. és 1897. években szállítandó fak ugyancsak az előző év november havában fognak megrendeltetni.

A faneműek az 1895., illetve 1896. és 1897. évi április hó végéig szállítandók be.

Az üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy a tényleges megrendelés alkalmával fenti, csak tájékozássul szolgáló mennyiségnél 30%-al többet vagy kevesebbet rendelhessen.

Az ajánlatok f. é. október hó 15-én déli 12 óráig nyújtandók be az üzletvezetőség általános osztályánál, a bánatpénz pedig 1894. évi október 14-én déli 12 óráig teendő le a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál.

A részletes feltételek és a méretjegyzék az üzletvezetőségeknél és a kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők s a szegedi üzletvezetőség által díjtalanul kiszolgáltatóknak, az általános szállítási és a pályafentartási fák szállítására vonatkozó különleges feltételek az üzletvezetőségeknél szintén megtekinthetők, illetve a megállapított áron a budapesti nyomtatványtárnál megszerezhetők.

Szeged, 1894. szeptember hóban.

Az üzletvezetőség.

18729/1894.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földmivvelésügyi m. kir. miniszterium 51252/94. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy Horvát-Szlavonországban a ragadós száj- és körömfájás nagyobb mértékben lépett fel, — a hasított körmű állatoknak (szarvasmarha, juh, kecske és sertés) Horvát-Szlavonországból Magyarországra való behozatala, további intézkedés eltiltatik.

Arad, 1894. szeptember 15.

A városi tanács.

Már kedden
húzás

Lemberg
kiállítási Sorsjegyek à 1 frt.

Főnyeremény 60.000 forint.

Kaphatók: ARADON az „Aradi ipar- és népbank“-nál és Wallfisch Armin pénzváltó-üzletében.

821.